

Posudek oponenta na magisterskou diplomovou práci

Kristiny Jarošové

Keramika střední a pozdní doby bronzové z lokality Emporio na ostrově Chios

Samo získání povolení ke studiu depozitárních památek v řeckých muzeích je obdivuhodné a dlouho se na ně čeká, stejně obdivuhodné jsou nové kresby a reklasifikace podle vrstev kontextů s bohatou dokumentací. Jde o velmi pilnou a inteligentní práci se dvěma díly příloh, i když také nepocházející z přímé autopsie, nýbrž z dokumentace poskytnuté vedoucím práce, jehož podíl není přesně definován. Jde o nuance, ale zřejmě z dnešního hlediska diskusí o autorství podstatné.

Základem je republikace keramiky střední a pozdní doby bronzové z Emporia na Chiu, publikované Sinclairem Hoodem v jednom suplementu BSA. Dobře evidované a uložené nálezy daly možnost k plnému využití, Britská škola i muzeum byly vstřícné. Autorka předatovala některé vrstvy a srovnala s dalšími ostrovními a pevninskými osadami podle tříd keramiky; připojila i něco navíc; patrně foto a kresby vedoucího práce.

Rozsáhlý text provázejí popisy a tabulky s překresbami tvarů (autorka, vedoucí, převzaté z Hooda (- ?) a statistické; zabírají většinu dílů II-III diplomové práce monumentálních rozměrů.

LH IIIC je velmi dobře zastoupeno v Emporiu; jen jeho počátek hůře; to potvrdí i letmý pohled na publikovanou dokumentaci, a většinou místní; to si pamatuji i z letmé prohlídky několika kartonů v chijském muzeu. Palácové období LH III A-B má typickou mykénskou keramiku s obdobími jinde v oblasti; stálo za to zmínit naše 4 vazy z LH III A 2, patrně z jz. cípu Anatolie, nikoli z Dodekanésu. Srovnání s mykénskou keramikou jinde je podobné jako u P. Mountjoy, a tedy asi správné. Chios byl asi nejsevernějším z té centrální fáze interface, hodně jiný než Samos.

Matně malovaná keramika je údajně místní, ale až z počátku pozdní doby bronzové, tedy paralelní s obdobnou v okrsku B šachtových hrobů; snad to ví vedoucí práce správně, i když petrografické ani chemické analýzy nejsou zmíněny. Podobná kykladské se mi také jevila. To přežívání má zajímavé období i v severním Řecku, kdy jsem to mohl i sám sledovat díky několika řeckým kolegům a S. Jalkotzy.

Šedou keramiku srovnává autorka nejenom se severem, ale i s Mélem a Kóem, to neznám, ale sám bych připomněl, že na mnoha místech jsou tvary šedé keramiky vypáleny někdy do červena a jde o touž třídu; máme i něco takového ve sbírce. I na pevnině má minyjská více barev. Že ta šedá na Lesbu nějak přežívá až do šedé aiolské temného věku je špatně dokumentováno, ale asi pravda.

Již od mého mládí platilo, že pobřeží Anatolie jde kulturně spíše s ostrovy v Egejském moři než s pevninou, o minojské thalassokracii na východ od Karpathu i na Rhodu se mluvilo opatrně i s druhou manželkou Ph. Kostomitsopoulose; od LH III A tam byli ale Mykéňané jako doma, v III C už centralizace nefungovala. I severní a jižní část byly odlišovány už před i v angličtině ohyzdným názvem interface. Tato východní okrajová oblast mykénská nepatřila k pevninskému jádru federace. Myslím, že existovala. I když primární evidence skladů a redistribuce byla v Pylu, Thébách a Mykénách zvlášť, systém cest i další svědčí o jedné vrchní autoritě, respektované více než tak, jak známe z území mezi

Egyptem a Chetity v Levantě v místních královstvích. - V chetitských pramenech je Ahhijawa důstojným vzdáleným partnerem; Milét snad měl význam prostředníka, jak si už myslil Schachermeyer.

Až potud šlo o diskusi s významnou kolegyní. Bohužel jinak působí jazyk, terminologie. Karinovaná mísa je ošklivý kalk, v češtině není adjektivní výraz pro tvar lodního kýlu; dosud jsme užívali s ostrým lomem nebo dvojkonická. Incurving rim je zatažený okraj. Interface zní ošklivé i anglicky, natož česky – „hraniční oblast mezi“ bych uvítal raději; s těžkými panely by naopak šlo česky podobně jako u dalších nepřeložených výrazů. Stylistika vůbec není silnou stránkou diplomandky, ale asi nebude sama. Vzpomněl jsem si, že už před dvaceti lety si mi stěžovali holandští kolegové, jak se jejich jazyk barbarizuje, jsa na univerzitách válcován angličtinou. Čeština, které je této fakultě svěřena mj. správa národního jazykového korpusu, by na ní měla mít lepší osud. Škoda, i převedení do tabulek neobratných pasáží by práci pomohlo. I když pilnou práci co do pokročilosti úrovně odborných znalostí a přístupu lze hodnotit jako výbornou, z hlediska jazyka má mnoho chyb. Ať se tedy vynasnaží při obhajobě.

V Praze dne 30. 8. 2016

Prof. PhDr Jan Bouzek, DrSc